

D'aquella hora ensà el matèix geniòt de'n Jep, semblà haver-se esvaït de cop i volta, lo mateix que un castell de boires en dies de garvinada. I en la ireballada, en les hores de vaga, sempre, se li notava una alegria i una exaltació tan sense solta, que fins arribà a alarmar de veres al Rafel. Aquest, prou li preguntava, sosireia i anava esbrinant posant-hi tota l'estúcia i els cinc sentits, per si podia arrancar-li el motiu de semblant canvi, però l'aire en quan això feia muís, arrupia les espatlles, se li dibuixava una significativa rialleta per sota'l nas, i sols responia:

— A saber a Salamanca.

Mentrestant Nadal s'apropava, i la gent de les cases de pagés se removien airafegats pera enllestir les feines i preparar la viràm que havien de dur a mercat

La dóna d'en Rafel, ja havia pogut clapir per confidències d'una parenta seva, que son cunyat tenia enmatllevats una trentena de duros, i això ben lligadet amb alguna altra cosa que havia llucat fent d'espieta per un finestronet que donava a la cuina d'en Jep, va fer temer al alarimat matrimoni que el llur parent ne pastava alguna de crespa. Sols era qüestionat de saber per on les empendria.

A la vigília del mateix Nadal, prop del migdia, en Jep va fer veure que no es trobava prou verdader i que s'en volia anar a jaure una estona.

— Sembla que'l cap me roda i com si em vinguessin ascós — digué deixant la magalla i prenent la manta.

— ¿Vols que t'acompanyi? — feu el crédul de son germà disposant-se a seguir-lo.

Poc temps després, al cementiri, l'herbel s'acabava de menjar el roser de tot l'any, penjant dels brassos de la creu sols fulles mústegues i poncelles ja pansides, que semblaven falmet plorar ferides pel enyorament i rodejades de solituit, tan crudel com immerescut oblit.